

DOORSTROOMCONFERENTIE

Opbrengst Themasessie

Kansengelijkheid in doorstroom, Michel Zijffers en Marijke Roskam

Kern van de themasessie

De themasessie benadrukt dat de mate waarin kansengelijkheid gerealiseerd kan worden, sterk samenhangt met de aanwezige leercultuur binnen onderwijsorganisaties. Een leercultuur die uitnodigt tot reflectie, bewustwording en professionele nieuwsgierigheid vormt een cruciale randvoorwaarde voor eerlijke en soepele doorstroom van leerlingen en studenten. Essentieel daarbij is het onderlinge gesprek: niet als vrijblijvend overleg, maar als doelgerichte dialoog waarin aannames worden onderzocht en handelingsalternatieven worden verkend. Wie zicht heeft op de eigen leercultuur en deze actief weet te beïnvloeden, kan daadwerkelijk stappen zetten om ongelijkheid in de doorstroom te verkleinen. Actief aan de slag binnen de scholen om daarnaast aandacht te geven aan de thema's Omgaan met verwachtingen van anderen en Werken aan zelfvertrouwen vanuit kennis van beroep en opleiding, is een bewezen voordeel voor jongeren. Door deze thema's structureel in te bedden in het LOB-programma, vergroot je de kansengelijkheid van de leerlingen en studenten in de doorstroom. Een parallel leerproces van jongeren en hun begeleiders helpt hierbij om vooroordelen uit de weg te krijgen en zicht te krijgen op elkaars standpunten ten opzichte van zowel de leercultuur op school, als de doorstroommogelijkheden.

Waarom dit een kans is voor betere doorstroom

De sessie maakt duidelijk dat doorstroomvraagstukken niet uitsluitend technisch of structureel van aard zijn, maar in hoge mate cultureel en professioneel. Juist omdat leercultuur beïnvloedbaar is, biedt dit een concreet aangrijpingspunt voor verbetering van kansengelijkheid. Door structureel aandacht te geven aan de leercultuur van zowel de jongeren als de begeleiders van die jongeren, versterk je de leercultuur zelf. Integreren van de twee thema's (omgaan met verwachtingen en werken aan zelfvertrouwen) binnen het LOB-programma vergroot de kansengelijkheid en levert meer betrokkenheid van jongeren bij hun eigen loopbaanproces.

Aanbevelingen van deelnemers aan deze sessie:

- **Leercultuur expliciet en zichtbaar maken in beleid en kwaliteitsontwikkeling**
Door leercultuur expliciet te benoemen en te agenderen in beleids- en kwaliteitsgesprekken ontstaat een gedeeld referentiekader voor kansengelijkheid in de doorstroom. Het systematisch bespreken en volgen van leercultuur maakt zichtbaar hoe professionele opvattingen en routines doorwerken in doorstroombeslissingen en biedt aanknopingspunten voor gerichte verbetering.
- **Structurele professionele dialoog organiseren over doorstroom en kansengelijkheid**
Doorstroom en kansengelijkheid vragen om een blijvend en doelgericht professioneel gesprek. Door dit gesprek structureel te organiseren – met ruimte voor reflectie, nieuwsgierigheid en het bevragen van vanzelfsprekendheden – wordt het een krachtig instrument om gezamenlijk te leren en ongelijkheid in de doorstroom te verkleinen.

➤ **Gericht aandacht geven aan wat binnen de leercultuur beïnvloedbaar is**

Door bewust zicht te krijgen op hoe beslissingen tot stand komen en welke opvattingen daarin richtinggevend zijn, ontstaat ruimte om te sturen op datgene wat daadwerkelijk beïnvloedbaar is. Deze focus ondersteunt het gezamenlijk werken aan verbeteringen in de dagelijkse doorstroompraktijk en draagt bij aan meer bewuste en eerlijke keuzes.

➤ **Nieuwsgierigheid als kernwaarde meenemen voor LOB-begeleiders.**

Oprechte nieuwsgierigheid levert op dat teamleden, leerlingen en studenten elkaar beter leren kennen, waardoor de leercultuur beter zichtbaar wordt. Open zijn naar elkaar tijdens gefaciliteerde intervisie- en reflectiemomenten helpt om de kansengelijkheid te bevorderen.

➤ **Nieuwe thema's integreren in LOB-programma.**

De genoemde thema's bieden meer voor de jongeren. Inzicht in zichzelf en de wereld om hen heen. Door deze thema's gericht en gezamenlijk te integreren zal de doorstroom bewuster worden.